

marie zemenová

cesta světla

*narozena 21. května 1936 ve Vídni
v roce 1947 se rodina stěhuje do Prahy
vyučila se rytečkou
studuje na AVU v Praze
od sedmdesátých let vystavuje
v Čechách i za hranicemi
21. října 1994 umírá v Praze*

Ucelené a také již uzavřené dílo Marie Zemenové bylo představeno v prostorách galerie Genesis v roce 1995. Od té doby jsou prezentovány tematické výběry.

Obrazy jsou malovány technikou suchého akvarelu, která spočívá v nanášení jemných lazur téměř neviditelnými doteky štětce. Zdlouhavá a vyčerpávající práce, u které vydržela až do konce svého života.

Dílo lze rozdělit zhruba do těchto tematických celků: Svět, ve kterém chci žít; Modré ostrovy; Ze starých rukopisů a Hospoda na konci světa.

Pohlédněte na jakýkoliv detail a uvidíte, kolik napětí, sebekázně, soustředění a času je třeba dát každému z těchto obrazů. Představíte-li si to, pak vám nutně uvstane na mysli, že toto dílo není z tohoto času.

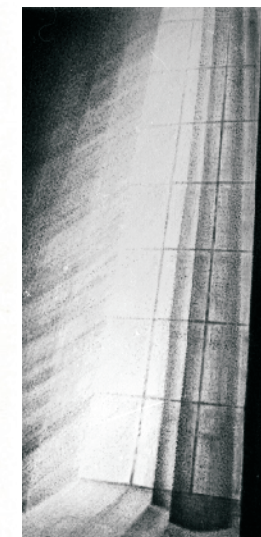
Při hledání zdrojů a učitelů nevstoupíme na půdu uměleckých akademií, půjdeme ještě dál, než k sochařským a malířským hutím gotických chrámů. Dostáváme se až do středověkých dílen miniaturistů, do doby Kodexu Vyšehradského, do zdi kde je možné hluboké usebrání. Do světla víry a duchovního rozkvětu. Vstupujeme za zdi, které často vytvářejí osamělé ostrovy lidského společenství uprostřed neobydlených krajů, kde se

marie zemenová

cesta světla

*Svět je jako kolující kostka
vše se obrací a mění.
Mění se člověk v anděla,
z anděla se stává člověk.
Co bylo hlavou stane se nohou,
co bylo nohou změní se v hlavu.
Všechno se vrací a všechno
krouží; jedno v druhé se pro-
měňuje. Co bylo nahore je
dole, co bylo dole vystoupilo
nahoru. Z jednoho kořene
vyrůstá všechno, jedna je pod-
stata všech věcí - a v jejich
proměnách a návratech
je určena cesta k spáse. ✦*

každá cesta stává dlouhou poutí. Tam seděli v čase, který nebyl jejich pánem, její učitelé. Tam tedy začíná cesta.

Jak ale může člověk splnit své tvůrčí poslání, žije-li v druhé polovině 20. století ve východní části Evropy? Je na místě připomenout si ten čas, vždyť naše paměť je krátká.

Dětství spojené s válečným životem Vídně a jejího okolí, rozvrácení této metropole příchodem Rudé armády, odchod s rodiči do Čech s vizí lepší a bezpečnější budoucnosti.

Marasmus konce čtyřicátých let v Čechách, komunistický převrat, stalínismus, léta padesátá. Kádrové prověřování a obecné nedůvěřování.

Intelektuální svět otců, esence měšťanství v provedení zakonzervovaného biedermeiru u matky v kontrastu se světem fabriky. Neboť v této době je třeba odhodit již všechny eufemismy - kdysi šířitelka ideálů humanitních - stala se tiskárna fabrikou ideologie.

Od šesti hodin ráno do odpoledne, šest dní v týdnu, dvaapadesát týdnů do roka, ve smyslu pracovní povinnosti. A odpoledne za zdmi bytu nastává proměna. Po své každodenní pouti mezi šedými stíny ustupuje do kvetoucí zahrady. Aby však bylo kam ustoupit, bylo nejprve třeba tuto zahradu vytvořit.

marie zemenová

cesta světla

A tak si prostředí, ve kterém by mohla pracovat namalovala.

A aby byl dojem autentický, tak si namalovala a napsala manuskript - ze slova rabbi Nachmana.

A když nastal čas, kdy se cítila sevřená, tak si namalovala cyklus modrých ostrovů. Bývala na nich zpravidla sama, ale vždy tam byla loďka, aby přivezla hosta. A také si průběžně malovala Hospoda na konci světa. Ta stojí tam na hranici světa, kde není nikdy tma. Tento cyklus tvořila celý život s dlouhými přestávkami. Nejdříve je hospoda vidět v dálce, jen silueta. Po řadě let dochází až k ní, aby si mohla prohlédnout celý dům, za čas se odváží dovnitř.

Světlo je zažehnuto i sklenice vína připravena. A nakonec pohled z okna v místa, kam vede východ. Měl by tam být obzor, ale jsou to "jen" paprsky světla.

*Jmenovala se sice Mařenka, ale nahlédla i tam kde byla Alenka, totiž za zrcadlo. A co viděla, to pro nás namalovala. Víc, než je běžnému oku umožněno vidět, **víc, než oko spatřit smí.***

Malovala cestu světla, představila nám, kteří jsme oslepeni, jak k nám Světlo přichází.

*Její poslední slova, když odcházela, byla: **vidím světlo.***

marie zemenová

výstava obrazů

cesta světla

